

WPISUJE UCZEŃ

KOD UCZNI

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

OGÓLNOPOLSKI PRÓBNY EGZAMIN ÓSMOKLASISTY Z OPERONEM

JĘZYK POLSKI

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera **16 stron** (zadania **1.–24.**) i czy jest dołączona do niego karta odpowiedzi. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Wpisz swój kod oraz PESEL w wyznaczonym miejscu na tej stronie i na karcie odpowiedzi.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
5. Rozwiązania zadań **zamkniętych** (zadania **1., 2., 4.–7., 10.–12., 14., 16.–18., 21., 23.**) zaznacz na karcie odpowiedzi zgodnie z instrukcją zamieszczoną na następnej stronie. Pamiętaj, że w każdym zadaniu poprawna jest **tylko jedna** odpowiedź.
6. Rozwiązania zadań **otwartych** (zadania **3., 8., 9., 13., 15., 19., 20., 22., 24.**) zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach w arkuszu egzaminacyjnym. Odpowiadaj tylko własnymi słowami, chyba że w zadaniu polecono inaczej. Ewentualne poprawki w odpowiedziach należy zgodnie z instrukcją zamieszczoną na następnej stronie.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
8. Na trzeciej stronie arkusza jest zamieszczona lista lektur obowiązkowych.

**GRUDZIEŃ
2019**

**Czas pracy:
120 minut**

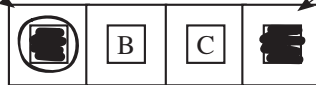
**Liczba punktów
do uzyskania: 50**

Powodzenia!

Zapoznaj się z poniższymi informacjami.

1. Zadania zamknięte – zaznaczanie poprawnych odpowiedzi i pomyłek

Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, np.

Poprawna odpowiedź w zadaniu	Układ odpowiedzi na karcie odpowiedzi	Sposób zaznaczenia poprawnej odpowiedzi	Sposób zaznaczenia pomyłki i poprawnej odpowiedzi
C	[A] [B] [C] [D]	[A] [B] [■] [D]	[⊙] [B] [■] [D]
AD	[AC] [AD] [BC] [BD]	[AC] [■] [BC] [BD]	[AC] [■] [BC] [⊙]
FP	[PP] [PF] [FP] [FF]	[PP] [PF] [■] [FF]	[PP] [⊙] [■] [FF]
A3	[A1] [A2] [A3] [B1] [B2] [B3]	[A1] [A2] [■] [B1] [B2] [B3]	[A1] [A2] [■] [B1] [⊙] [B3]

2. Zadania otwarte – zapisywanie poprawnych odpowiedzi i zaznaczanie pomyłek

Jeśli popełnisz błąd w odpowiedzi do zadania otwartego, przekreśl pomyłkę i zapisz poprawną odpowiedź:

– nad niepoprawnym fragmentem

istotna

Dlaczego podróż w czasie była dla Pana tak ważna?

– lub obok niego

Dlaczego podróż w czasie była dla Pana tak ~~ważna~~? istotna

Lista lektur obowiązkowych*

Klasy VII i VIII

Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*

Aleksander Fredro, *Zemsta*

Jan Kochanowski, wybór fraszek, pieśni i trenów, w tym treny: I, V, VII, VIII

Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*

Ignacy Krasicki, *Żona modna*

Adam Mickiewicz, *Reduta Orzona*, *Śmierć Pułkownika*, *Świtezianka*, *Dziady* część II, wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie*, *Pan Tadeusz* (całość)

Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*

Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*, *Latarnik*

Juliusz Słowacki, *Balladyna*

Stefan Żeromski, *Szyfowe prace*

Sławomir Mrożek, *Artysta*

Melchior Wańkowicz, *Ziele na kraterze* (fragmenty), *Tędy i owędy* (wybrany reportaż)

* W latach 2019–2021 na egzaminie będą pojawiały się zadania dotyczące lektur obowiązkowych tylko dla klas VII i VIII.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Adam Mickiewicz

Pan Tadeusz

I

Tadeusz, chociaż liczył lat blisko dwadzieście,
I od dzieciństwa mieszkał w Wilnie, wielkim mieście,
Miał za dozorcę księdza, który go pilnował
I w dawnej surowości prawidłach wychował.
Tadeusz zatem przywiózł w strony swe rodzinne
Duszę czystą, myśl żywą i serce niewinne,
Ale razem niemałą chętkę do swawoli.
Z góry już robił projekt, że sobie pozwoli
Używać na wsi długo wzbronionej swobody;
Wiedział, że był przystojny, czuł się rzeński, młody,
A w spadku po rodzicach wziął czerstwość i zdrowie.
Nazywał się Soplica: wszyscy Soplicowie
Są, jak wiadomo, krzepcy, otyli i silni,
Do żołnierki jedyni, w naukach mniej pilni.

II

Tadeusz się od przodków swoich nie odrodził:
Dobrze na koniu jeździł, pieszo dzielnie chodził,
Tępy nie był, lecz mało w naukach postąpił,
Choć stryj na wychowanie niczego nie skąpił;
On wolał z flinty strzelać albo szablą robić.
Wiedział, że go myślano do wojska sposobić,
Ze ojciec w testamencie wyrzekł taką wolę;
Ustawicznie do bębna tęsknił, siedząc w szkole.
Ale stryj nagle pierwsze zamiary odmienił,
Kazał, aby przyjechał i aby się żenił
I objął gospodarstwo; przyrzekł na początek
Dać małą wieś, a potem cały swój majątek.

III

Te wszystkie Tadeusza cnoty i zalety
Ściągnęły wzrok sąsiadki, uważnej kobiety.
Zmierzyła jego postać kształtną i wysoką,
Jego ramiona silne, jego pierś szeroką,
I w twarz spojrziała, z której wytryskał rumieniec,
Ilekoć z jej oczyma spotkał się młodzieniec:
Bo z pierwszej lęklivosti całkiem już ochłonał,
I patrzył wzrokiem śmiałym, w którym ogień płonął.
Również patrzyła ona: i cztery źrenice
Gorzały przeciw sobie jak roratne¹ świeće.

IV

Pierwsza z nim po francusku zaczęła rozmowę.
Wracał z miasta, ze szkoły: więc o książki nowe,

O autorów pytała Tadeusza zdania
I ze zdań wyciągała na nowo pytania.
Cóż, gdy potem zaczęła mówić o malarstwie,
O muzyce, o tańcach, nawet o rzeźbiarstwie,
Dowiodła, że zna równie pędzel, nuty, druki;
Aż osłupiał Tadeusz na tyle nauki!
Lękał się, by nie został pośmiewiska celem,
I jękał się jak żaczek przed nauczycielem.
Szczęściem, że nauczyciel ładny i niesrogi;
Odgadnęła sąsiadka powód jego trwogi,
Wszczęła rzecz o mniej trudnych i mądrych przedmiotach,
O wiejskiego pożycia nudach i kłopotach,
I jak bawić się trzeba, i jak czas podzielić,
By życie uprzyjemnić i wieś rozweselić.
Tadeusz odpowiadał śmieiej, szła rzecz dalej,
W pół godziny już byli z sobą poufali;
Zaczęli nawet małe żarciki i sprzeczki.

Źródło: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/pan-tadeusz.html> (dostęp: 2.10.2019).

¹ Roraty – w kościele katolickim: wczesna msza ku czci Matki Boskiej odprawiana w adwencie.

Zadanie 1. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Tadeusz, przyjeżdżając do Soplicowa, pragnął przede wszystkim

- A. zapomnieć o szkole i opiece.
- B. odwiedzić najbliższych krewnych.
- C. nacieszyć się wolnością i zabawą.
- D. pomóc stryjowi w gospodarstwie.

Zadanie 2. (0–1)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących fragmentu *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

Stryj, który opłacił pobyt Tadeusza w Wilnie, zadbał zarówno o wykształcenie młodzieńca, jak i jego właściwe wychowanie.	P	F
Dzięki nauce w Wilnie Tadeusz potrafił swobodnie wypowiadać się na temat nowości w literaturze i sztuce.	P	F

Zadanie 3. (0–2)

Na podstawie I części fragmentu *Pana Tadeusza* napisz, jakie trzy cechy odziedziczył Tadeusz po swoich przodkach.

1. ....
2. ....
3. ....

Zadanie 4. (0–1)

Na które z poniższych pytań **nie można** znaleźć odpowiedzi w IV części fragmentu *Pana Tadeusza*? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Dlaczego sąsiadka Tadeusza zmieniła temat rozmowy?
- B. Na jakich dziedzinach sztuki znała się kobieta siedząca obok Tadeusza?
- C. O czym świadczą żarciki i sprzeczki, które pojawiły się w rozmowie bohaterów?
- D. Jakich tematów, zdaniem Tadeusza, nie wypadało podejmować z nowo poznaną kobietą?

Zadanie 5. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Zdanie: *Aż oszupiał Tadeusz na tyle nauki!* świadczy o tym, że rozmówczyni wzbudziła w bohaterze

- A. zdziwienie.   B. zazdrość.   C. niechęć.   D. rozczarowanie.

Zadanie 6. (0–1)

Sąsiadka Tadeusza została określona mianem *uważnej kobiety*. Którym wyrazem można zastąpić słowo *uważnej*, nie zmieniając znaczenia tego określenia? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. ostrożnej   B. skrupulatnej   C. spostrzegawczej   D. rozważnej

Zadanie 7. (0–1)

Na podstawie znajomości całego utworu Adama Mickiewicza uzupełnij zdanie, wybierając właściwe odpowiedzi spośród podanych.

Rozmówczynią Tadeusza jest A/B, która C/D w domu stryja bohatera.

- A. Zosia   C. często bywała
B. Telimena   D. od dawna mieszkała

Zadanie 8. (0–3)

Czy plany ojca i stryja dotyczące Tadeusza zostały zrealizowane? Uzupełnij tabelę zgodnie z poleceniami a) i b).

a) Na podstawie II części fragmentu *Pana Tadeusza* napisz, jakie były plany ojca i stryja dotyczące Tadeusza.

b) Na podstawie znajomości całego utworu Adama Mickiewicza napisz, w jaki sposób zrealizowały się plany ojca i stryja dotyczące Tadeusza.

	a) Plany:	b) Realizacja planów:
ojca		
stryja		

Zadanie 9. (0–2)

Na podstawie fragmentu *Pana Tadeusza* zamieszczonego w arkuszu wymień dwie wartości, które szczególnie cenił w życiu stryj Tadeusza. Uzasadnij każdą z nich przykładem z tekstu.

Wartość 1. ....

Uzasadnienie:

.....
.....

Wartość 2. ....

Uzasadnienie:

.....
.....

Zadanie 10. (0–1)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących III części fragmentu *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

We fragmencie: <i>Zmierzyła jego postać kształtną i wysoką, / Jego ramiona silne, jego pierś szeroką</i> zastosowano metafory w celu uwydatnienia cech sylwetki bohatera.	P	F
Porównanie: <i>cztery źrenice / Gorzały przeciw sobie jak roratne świece</i> podkreśla blask oczu spoglądających na siebie ludzi.	P	F

Zadanie 11. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wyrazem podstawowym, od którego powstał wyraz *dozorca*, jest

- A. dozór.
- B. dozorować.
- C. dozorczyńi.
- D. dozorowy.

Zadanie 12. (0–1)

Wskaż wyraz, w którym poprawność zapisu litery *z* można udowodnić zasadą ortograficzną. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. również
- B. używać
- C. książki
- D. zaczek

Zadanie 13. (0–2)

Spośród lektur obowiązkowych wybierz tę, której bohater zdobywał wykształcenie w innych okolicznościach niż Tadeusz – bez wsparcia rodziny i wśród wielu przeciwności losu. Podaj tytuł tej lektury oraz jej bohatera. Uzasadnij swój wybór, odwołując się do treści lektury.

Tytuł lektury: .....

Bohater: .....

Uzasadnienie: .....

.....
.....
.....
.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Natalia de Barbaro

Wojna maja z listopadem. Jak zachować wewnętrzną młodość?

To, ile mamy lat, nie zawsze wynika z daty urodzenia. Są ludzie młodzi i starzy, niezależnie od wieku. Nie chodzi przecież o metrykę, ale o to, co myślimy o sobie i świecie. W wewnętrznym krajobrazie młodych panuje maj – nawet w listopadzie, inni potrafią zrobić listopad nawet z maja. Jakie przekonania, zachowania i uczucia sprzyjają młodości ducha, a co nas postarza? Co można zrobić, żeby maj miał więcej niż 31 dni, a młodość nie kończyła się wraz z pierwszymi siwymi włosami? [...]

Jest taka dziedzina psychologii, która nazywa się psychologią narracyjną. Opiera się na założeniu, że umysł myśli historiami. Kluczowa dla naszego życia jest narracja, jaką opowiadamy sobie o sobie samych. Uważamy się za wybrańców losu albo za tego losu ofiary, za (nie)godnych miłości, za utalentowanych lub tępych. Wszystkie te przekonania mają moc samospełniającej się przepowiedni. Które z nich są wiosenne, a które jesienne?

Jednym z najbardziej listopadowych i najmniej pożytecznych przekonań jest to, że jesteśmy, jacy jesteśmy, i inni już nie będziemy.

Co się miało stać, to się stało, talenty, które miały się ujawnić, już się ujawniły lub nie było ich wcale – słowem, jak tramwaj na torach, poruszam się po ustalonej raz na zawsze trasie. [...]

Czym różnią się zwolennicy maja od obozu listopadowego? Ci pierwsi widzą swój, mówiąc językiem korporacyjnym, potencjał. Widzą, że ciągle mogą stać się kimś więcej, niż są. Próbują nowych rzeczy. Zapiszą się na kursy origami, skrzykną przyjaciół i pojedą dokądś, gdzie nigdy nie byli. Kiedy spotkają się ze znajomymi, będą rozmawiać nie tylko o tym, co było, ale też o tym, co będzie. Ich tramwaje wypadły z torów i jadą w nieznaną. Zwolennicy maja mają świadomość tego, kim są, ale towarzyszy im przekonanie, że nie tylko są, ale też ciągle się stają. Choćby nie wiadomo, ile lat mieli, zostawiają sobie miejsce na to, co jeszcze może się wydarzyć. O tym właśnie mówił Steve Jobs, prezes Apple'a, w słynnym wystąpieniu przed absolwentami Stanford University. Zakończył je słowami: „Pozostań głodny. Pozostań nierozsądny”.

Najgorsze, co możesz zrobić, to uznać, że wszystko się już stało. Jeśli chcesz przejść na stronę maja, spytaj siebie: kim jestem? Kim jeszcze mogę się stać? Jakie są moje dążenia? Dokąd mogę pojechać? Czego mogę spróbować? Jeśli myślę o sobie, że jestem leniwy, to jakie mogę

Zadanie 19. (0–1)

Na podstawie pytań zadanych przez autorkę w końcowym fragmencie tekstu sformułuj dwie zasady, którymi powinien kierować się w życiu optymista.

1. ....
2. ....

Zadanie 20. (0–3)

Zredaguj zaproszenie na spotkanie ze współtwórcą firmy Microsoft – Billem Gatesem. Zachęć uczniów klas ósmych do udziału w spotkaniu, używając dwóch argumentów. Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 21. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W wypowiedzeniu: *Ci pierwsi widzą swój, mówiąc językiem korporacyjnym, potencjał.* występuje osobowa forma czasownika oraz imiesłów

- A. przysłówkowy uprzedni.
- B. przysłówkowy współczesny.
- C. przymiotnikowy czynny.
- D. przymiotnikowy bierny.

Zadanie 22. (0–1)

Przeczytaj fraszkę *Na młodość* Jana Kochanowskiego oraz przyjrzyj się ilustracji znajdującej się pod tekstem, a następnie wykonaj polecenie.

Jakoby też rok bez wiosny mieć chcieli,
Którzy chcą, żeby młodzi nie szaleli.

Jan Kochanowski, *Na młodość*, <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/fraszki-ksiegi-pierwsze-na-mlodosc.html>
(dostęp: 2.10.2019).

demotywatory.pl z 5.04.2011 (dostęp: 2.10.2019).

Napisz, jaki motyw łączy fraszkę i ilustrację. Uzasadnij swoje zdanie, odwołując się do treści utworu Jana Kochanowskiego i do wybranych elementów ilustracji.

.....

.....

.....

.....

.....

KARTA ODPOWIEDZI

WYPEŁNIA UCZEŃ

Numer ucznia

ESEL

Nr zad.	Odpowiedzi			
1.	A	B	C	D
2.	PP	PF	FP	FF
3.	Ocena egzaminator			
4.	A	B	C	D
5.	A	B	C	D
6.	A	B	C	D
7.	AC	AD	BC	BD
8.	Ocena egzaminator			
9.	Ocena egzaminator			
10.	PP	PF	FP	FF
11.	A	B	C	D
12.	A	B	C	D
13.	Ocena egzaminator			
14.	AC	AD	BC	BD
15.	Ocena egzaminator			
16.	A	B	C	D
17.	PP	PF	FP	FF
18.	A	B	C	D
19.	Ocena egzaminator			
20.	Ocena egzaminator			
21.	A	B	C	D
22.	Ocena egzaminator			
23.	A	B	C	D

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

Uprawnienia ucznia do:

- dostosowania zasad oceniania
nieprzenoszenia odpowiedzi na kartę

WYPEŁNIA EGZAMINATOR

Nr zad.	Punkty				
	NP	0	1	2	3
3.	☐	☐	☐	☐	
8.	☐	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐	
13.	☐	☐	☐	☐	
15.	☐	☐	☐		
19.	☐	☐	☐		
20.	☐	☐	☐	☐	☐
22.	☐	☐	☐		

Temat	<input type="text"/>	<input type="text"/>
-------	----------------------	----------------------

Zadanie 24.

Punkty	NP	0	1	2	3	4	5
Realizacja tematu wypowiedzi	☐	☐	☐	☐			
Elementy twórcze/ Elementy retoryczne	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kompetencje literackie i kulturowe	☐	☐	☐	☐			
Kompozycja tekstu	☐	☐	☐	☐			
Styl	☐	☐	☐	☐			
Język	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Ortografia	☐	☐	☐	☐			
Interpunkcja	☐	☐	☐				

ISBN 978-83-66365-15-5

9 788366 365155 >